

POKROK ZÁPADU

Weekly Edition. Published by Pokrok Západu Ptg. Co. 1211 So. 13th St., Tel. 1008. Subscription \$2.50 per year. Vychází každou středu.

Vydává: Tiskárské Družstvo

Tiskárna: 1211 Jižní 13th ulice. Telefon 1008.

Řídící redaktor: J. Rosický

Předplatní: Pro Spoj. Státy a Kanadu obědli na rok \$2.50 Spolu s Rushmorem Americkým \$3.00 Každý celoroční předplatitel v době prozatím je oprávněn ke změně.

Obilky. Druhý a třetí obilky v roce jsou podle očekávání velmi dobré. Za druhé obilky, které se očekávaly, že budou lepší, než první, nyní se ukazuje, že jsou velmi dobré a mají si jistě. Četná obilka na druhé místo získala se očekávanou kvalitou.

Závěrečné poznámky. Jedna věc je nevyvratitelná a to jest, proč Mark Hanna a kapitalisté a bankéři připustili tomu, aby rolník dostal dobrou cenu za vše co má k prodeji a mohl zaplatit jim své dluhy a zbavit se tak těch nenasatných upírů a pija-vic. To neměli dovolit!

Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 22 září 1897.

TENTO TÝDEN VŠECHNY CESTY západní vedou do Omahy, ku státní výstavě.

VŠECHNY ČELNĚJŠÍ ČASOPISY V ZEMI odsuzují hrofnou vraždu u Hazeltonu co bezpráví a násilí.

VRAHOVÉ UBORÝCH POLÁKŮ, LITVÍNŮ a Slováků u Hazeltonu seznají, že "cizozemce" beztrpěně vraždit nesmí.

DLE NEJNOVĚJŠÍCH ZPRÁV VYŠLO NA jevo a jest nepopíratelným, že jablko, které v ráji spásabilo pád Adama, podal Evě Mark Hanna.

NU, TOHLE JE PŘECK LÁSKA JAKO trám! Císařové německý s rakouským se políbili dvakrát křížem. Z toho by mohla být válka již dosti velká.

PODLE STATISTICKÝCH VÝKAZŮ ÚRADOVNY komisaře pro indiánské záležitosti, není mezi rudochy pomatených. Zdá se, že pomatenost vzrůstá s civilizací.

KDYŽ JDE CENA PĚNICE DOLU, tedy je to vinen "zločin z r. 1873", když jdou ceny plodin vzhůru, pak je to následkem zásoby a odbytu. Tak si šlapou na jazyk falešní proroci.

MÁ SE ZA TO, ŽE UNION PACIFIC dráha přijde na buben asi počátkem listopadu. Jen kdyby to raději už bylo, aby přišla konečně z rukou správy úřední a pečováno bylo lépe o její zájmy.

O CO MARNĚ USILOVALI GRESHAM a Olney, totiž aby pohnuli vládu anglickou k nové konferenci ohledně lovu tulenňho v moři Beringově, to podafilo se sekretáři Shermanovi rázem.

TEŽ VIDĚLI V SIBÍŘI BALON, O NĚMŽ se soudí, že jest to týž, v kterémž se vzněl prof. Andree na své cestě přes pól. Však viděli jej pouze o půlnoci a jen asi pět minut. Může být, že to byl jeho duch.

DLE POSLEDNÍCH ZPRÁV Z KLONDIKU jest v Dawson City 10,000 lidí, z nichž většina jest nedostatečně zásobena, tak že nevyhnutelně musí trpětí velkým nedostatkem v zimě, kteráž tam již nastala.

VŘCHNÍ POŠTĚMISTR GARY VĚNUJE nyní svou pozornost vyšetřování působení poštovních spojitelen v Evropě a hodlá prý řízení týchž přístřím kongresu vše odporučiti. To by byl krok v pravém směru.

KDO VLASTNĚ JE TOHO VINEN, ŽE za všechny plodiny, nejen za pšenici, nýbrž za vše, co farmář ku prodeji má, dostává letos lepší

ceny? Je to Lombard Street, Wall Street, aneb Mark Hanna? POKROK KUBÁNSKÝ DOBYL DŮLEŽITÉHO strategického místa, Victoria de las Tunas, kteréž prohlásiti chtějí za sídlo vládní a ucházeti se o uznání Spojených Států co moc váleč. To by mohlo utychiti skončení zápasu kubánského.

PŘED ZAVEDENÍM OCHRANY CELNÍ nehotovily se v této zemi žádné železniční koleje. Všechny se dovážely z ciziny. Za ochrany celní vzrostl průmysl železářský tak, že se nyní dovážejí kolejnice i do Anglie. A přece se naleznou ještě odpůrci ochrany celní!

JEDNA VĚC JE NEVYVĚŠTELITELNA a to jest, proč Mark Hanna a kapitalisté a bankéři připustili tomu, aby rolník dostal dobrou cenu za vše co má k prodeji a mohl zaplatit jim své dluhy a zbavit se tak těch nenasatných upírů a pija-vic. To neměli dovolit!

HOUZEVNATĚ UDRŽUJE SE Pověst, že vyslanec Woodford, který nedávno u dvora španělského co ministr americký nastoupil, předložil v brzkou vládu španělské sdělení presidenta ohledně Kuby, v kterémž zaujímá stanovisko Spojených Států důstojné.

NEJÍ TOMU DÁVNO, CO MARELY ČASOPISY čas a místo vypočítáváním, že prý už pensí a pensitů bude ubývat a teď se sděluje a Washingtonu, že pro letošní rok dostoupí pense \$146,500,000, kdežto k účeli tomu povoleno bylo pouze \$141,000,000. A ještě prý jest 200,000 žádostí o pense podaných! Pomož pámbu!

PŘED NĚKOLIKA DNY OBJEVILA SE v časopisech v Anglicku zpráva, že banka anglická hodlá na místě zálohy své ve stříbře. Zpráva tato způsobila značný rozruch ve finančních kruzích a vyvolala nepříznivou kritiku všech čelných časopisů, tak že fidejistvo uznalo za potřebné prohlásiti, že zpráva ta nezakládá se na pravdě.

JE-LI PRAVDIVÁ ZPRÁVA Z EVROPY docházející, nahnali židé strachu svatém otci, kterýž prý vyzývá Francii co zem katolickou k tomu, aby překazila znovuzřízení království židovského v Palestině. Tušíme že křesťané všudy neměli by proti tomu co k namítání a pochybujeme, že by království židovské ohrožovalo jakolivěk vládu papežskou.

Z RAKOUSKÝCH KRUHŮ DVORNÍCH se úfádně popírá, že by velkovévoda František Ferdinand byl dopustil se messaliance pojettím za manželku švarné hospodyně pana Kruppa, slečny Hussmanové. Však se strany druhé ujišťuje se, že slečna Hussmanova zmizela s domělym velkovévodou a nepochybně že vyjde na jevo, že stala se obětí nespovědomitého švindláře.

TAK SE DĚLÁ VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ! V Mexiku, jak jsme sdělili, učiněn byl útok na presidenta. Útočník byl úplně bezbranným, tak že asi o život Diaze neusiloval. V zápětí bylo sdělováno, že útočník Arsago byl pohněvaným nad jeho skutkem lidem lynčován, ale nyní dochází zpráva, že byl policií zavražděn. Podle prvéjší zprávy by člověk řekl, že Diaz je lidem přímou zbožňován, však zpráva poslednějšť staví jej do světla zcela jiného.

NÁŠ GENERÁLNÍ KONSUL V LONDÝNĚ, pan Osborne, sděluje v úfádní zprávě, že několik anglických továrníků se chystá přeložiti své závody do Spoj. Států, tak aby zbavili své výrobky placení cla. Vyřáběním zde, na místě v Anglii, ovšem poskytně se výdělků americkému dělnictvu a přibude spotřebitelů plodin a potravin, jakož i všech výrobků jiných. Peníze, kteréž posílaly se za zloprověštěného zákona Wilsonova do Evropy, zůstanou zde a budou kolovati v této zemi. Tak působí zákony ochranné!

VE SVĚM SITUACNĚM DOPIRE PTÁ SE pan Bryan: "Co učinila strana republikánská, aby přivedla blahobyt americkému lidu?" Učinila opět to, čim přinesla mu blahobyt, jehož dříve požíval a za něhož povznesla se země na ten nejvyšší stupeň, na jakém kdy stála a jaký byl a jest až posud nedostižným celému ostatnímu světu. Přinesla mu obnovenou důvěru obchodní, navrátila průmyslu ochranu celní a tak přinesla mu ujistění, že může nadále se rozvíjeti a květat, tak jako se rozvíjel a květal v minulosti.

V KANSAS CITY PŘED VLÁDNÍM soudem odbývá se přelčení se společností, vlastníci tamnějšť jatky, kteráž nechce se podrobiti zákonu, státním sněmem přijatému, jímž reguluje se obchod její. Minulý pátek rozhodl soudce Foster důležitý bod ve sporu tom. Společnost totiž dovozovala, že jest oprávněna ku výtěžku na svůj akciový kapitál, kterýž jest jako u velké většiny podniků akciových jak říkájí "zvodněný", totiž větší, než co obnášel skutečný kapitál do obchodu vložený. Tento výklad však soudce nepřipustil a podobá se, že jatky při svou asi prohrají.

ŠKAROHLÍDI A FALEŠNÍ PROROCI, TO ale ti nejžalostnější ze všech falešných proroků, ještě osmělují se popírati, že by časy se lepšily a vyhlídky do budoucnosti byly dobré. Nuž, čísla mluví. Dle zpráv Newyorských spojených řemeslnických unii pracuje tam o 34 proc., tedy o třetinu, více členů letos nežli pracovalo loni tou dobou. Výměna v clearing housech obnášela min. týden o 400 milionů, o třetinu více, než před rokem. Snad nepracují posud všichni, kteří zaháleli za blahoslavené demokratické správy, ale jestli ve výše uvedeném nespaturuje ještě někdo zlepšení, pak jest věru slepým.

PAMATUJE SE JEŠTĚ NĚKTERÝ Z NAŠICH čtenářů na historii o plechovém pejlku? Jak pak by ne! Každý ví, jak krokodilské slze prolévaly demokratické časopisy po přijmutí zákona McKinleyho, jak je zdražen jím plech, a tím také každý plechový pejlek, v němž dělníci nosí svou potravu. Tehdy jsme kupovali všechen plech z Anglicka, tři čtvrtě až jeden milion liber, a posýlali tam 20 až 30 milionů dolarů ročně a plech se zde prodával za \$4 80 za bednu o 100 lib. Však nyní již hotovíme více než polovici celé spotřeby v našich vlastních továrnách, více než polovice peněz za týž zůstává doma a prodáváme jej po \$3.30 za bednu. Tak působí ochrana celní!

POPULISTÉ KANSAŠTÍ, KTERÍ SE dostali do úřadu, nepotřebují jezdit do Klodiku. Časopis Insurance Press podává zprávu, že inspektoři náležející sekretářem státním pověřeni vyšetřovali Traders Insurance Co. v Chicagu a za patnáct hodin práce předložili si účet na \$400, kterýž byl vyplacen. Též podobně bylo se společností Milwaukee Mechanics, kdež za půl druhého dne inspektoři předložili účet na \$600. Časopis United States Review podává zprávu o podobném vyšetřování ve Philadelphii, kdež u jedné společnosti inspektor kansaský strávil dvě hodiny a sice polovic času mluvením o politice, načež přehlídnul si poslední tištěnou zprávu společnosti a podal si účet na \$157. A to vše se děje jménem reformy!

RAKOUSKÝ KONSUL VE FILADELFII vyšetřuje hromadné vraždění u Hazeltonu a sice proto, že prý vláda rakouská hodlá domahati se zadosť učinění, aneb náhrady pro pozůstalé těch povražděných, kteří posud nedosáhli občanství amerického a byli občany rakouskými. Slibuje tedy krvavá událost Hazel-

tonská zajímavé zakončení, jestli ne mezinárodní zápletku. Není to sice poprvé, co sešli smrti násilnou různí občané jiných zemí v Americe, však to byli vždy případy protizákonného zročení. Případ Hazeltonský však líš se od oněch, neboť tuto povražděn houf lidí od rotý pověřené mocí zákona. Jednu věc lze očekávati od zakročení vlády rakouské a to jest důkladné vyšetření krvavé té události, a povedeli toto k potrestání vrabů, dlužno je pouze vítati se potěšením.

DŮLEŽITÝ ROZSUDEK PRO VŠECHNY, kdož hledají vládních úřadů a míst, vynesl soudí Cox ve Washingtoně. Jeden poštovní úřadník byl zbaven místa svého a dán v postavení nižší. Proti tomu protestoval a podal žádost k soudu, aby změna ta zamezena byla. Soud však rozhodnul, že úřadník, jež má právo do úřadu dosadit, má také právo z úřadu sesadit a že nařízení, jež by president vydal, mají platnost pouze pro dobu jeho úřadování a nemusí šetřeny býti jeho nástupcem. Pouze pro jednu příčinu prý podle zákona o civilní službě nemůže být úřadník sesazen a to jest, když by odpíral příspěvky na volební výlohy. Jestliže rozsudek tento potvrzen bude vrchním soudem, k němuž nepochybně stane se odvolání, záviselo by pouze od presidenta, zdali má jednáno býti v duchu i smyslu zákona o úřadnictvu aneb ne.

VE WILBERSKÉM DEMOKRATU ČTEME: "Dr. Goodell se vrátil ze své reče v Kansasu. Doktor praví, že v některých menších městech toho státu banky jsou přeplněny penězi a odpírají přijímati další vklady, jelikož není komu by peníze mohli půjčiti a nechtí nésti zodpovědnost opatrování jich ve svých pokladnách. Činí se kroky k započeti soudního řízení, kterým by banky byly donuceny přijímati vklady, však státní kontrolor odporučí, aby peníze byly poslány do větších měst, kde jsou lepší zařízení k jich opatrování. To je věru pozoruhodný stav věcí." — Snad teď poznají mnozí z populistů, že se mýlili, když říše, jakouž trpětí musili, měli za nějaký nedostatek v množství ražených peněz. Nemáme větší množství peněz v oběhu než bylo před rokem, avšak přece je ohromný rozdíl mezi loňskem a letoškem.

JEDEN Z NAŠICH ČTENÁŘŮ V BALTIMORE píše nám, že by i farmářům bylo lépe, on posud nepočítal nijaké zlepšení časů. To může býti. Byl by to také zážrak, kdyby všichni lidé, celý národ, těšil se již opět takovému blahobytu, jaký požíval druhy nepetržitě za správy republikánské. Když člověk onemocní, přijde to obyčejně náhle a je mu hned zle, velmi zle. Když počíná pak bráti léky proti nemoci a pozdravovati se, jde pozdravování obyčejně pomalu a nežli nabyde dřívějších sil, pružnosti a bystrosti těla, vezme to tak dlouho, jestli ne déle, co nemoc trvala. Nuž, s nastoupením demokratické správy před 4 1/2 lety jsme onemocněli, všichni, celý národ, a bylo nám zle, velmi zle. Před půl rokem přišel nový lékař a předepsal lék. Lékařníci v kongresu kuchtili lék po více než čtyry měsíce a teprve před sedmi týdny předložili nám jej k užívání. Lék účinkuje dobře a jest patrným, že se počínáme pozdravovat a nabývat nových sil, ale takový zážrakný lék, který by za 7 týdnů přemohl více než čtyřleté působení nemoci, se ještě nenalezl. Jen strpení, milý příteli, nebude to dlouho trvat a doznáte, že nejen mezi farmerstvem, nýbrž ve všech vrstvách obyvatelstva cítiti jest zlepšení.

Reznický krám. Ve velké české osadě, nejlepší místo ve východní Nebrascě. Vyprodám a neb vyměním za malou farmu. Adresujte: Box 98 Humboldt, Neb.

Velký strajk uhlířů skončen.

Jak jsme již minule sdělili, skončen byl veliký strajk uhlířů, v němž se podílela část uhlířů pennsylvánských, west-virginských, ohioských, indianských a illinoisckých, zanášejících se dobýváním měkkého uhlí, v počtu asi 100,000 osob. Usnešení k tomu cíli učiněno bylo po čtyřdenním zasedání zástupců strajkujících a nebylo nijak jednomyslným. Byli to zejména uhlíři západní, kteří se neshodovali s tím, aby přistoupeno bylo na návrh zaměstnavatelů.

Oč se hlavně jednalo při strajku bylo zvýšení mzdy z 50 neb méně centů, co placeno bylo v dolech pennsylvánských a virginských, podobnou. Mimo to kladeny byly ještě i jiné požadavky. Po dvouměsíčním zápasu nabídli zaměstnavatelé zvýšiti mzdu na 65 centů od tuny, tedy jen o 4 ct. méně, nežli požadavek polečený, avšak odmítli přistoupiti na ostatní požadavky horníků a tito unaveni dvouměsíčním zápasem a vysileni nedostatkem, přistoupili na nabídku jim učiněnou. Dosáhli strajkem tímto zvýšení skoro celého požadavku zvýšení mzdy, však ostatní požadavky své nechali padnouti.

Vzhledem k poměrům, za jakých toto docíleno bylo, může výsledek býti uspokojivým pro horníky, byť i nebyli dosáhli úplného vítězství. Nesmíme přehlížeti, že zklamali se horníci z práce vystoupivší již tím, že ani polovice soudruhů, na něž počítali, strajku se nezúčastnili. Když strajk byl zahájen, počítalo se, že více než 250,000 z oněch 370,000 členů unie práci zastaví, však těch, již vyzvání uposlechli, bylo málo více než 100,000. Není o tom pochybnosti, že kdyby si byli podali všichni rukou k společnému dílu, býval by cíl dosažen dříve, než minuly tři týdny. Když však málo více než jedna čtvrtina veškerých dolů zahálelo, kdežto v ostatních třech čtvrtinách pracovalo se tím pilněji, musel každý přítel horníků uznávati, že vedou boj takřka beznadějný a vzhledem k tomu jest tedy výsledek částečným vítězstvím. Toto vítězství umožněno bylo pouze jen tím, že počíná průmysl a obchod ožívovati. Pokud trvala demokratická bída, neodvážili se uhlíři vůbec požadavku jakéhokoliv o zvýšení mzdy, však jakmile obnovena byla ochrana celní pro obor práce jejich, byli prvními, již rázem domáhali se zlepšení svého stavu a také je částečně dosáhli. Ovšem, že nebylo to bez obětí a to obětí velkých.

Počítá se, že zahálající dělníci ztratili za tu dobu strajku 13 až 15 milionů dol. mzdy a připočítají-li se k tomu ztráty majitelů uhlodolů, ztráty závodů, kteréž následkem strajku a nedostatku uhlí musili na čas činnost svou zastaviti a ztráty mzdy dělníků závodů takových, není pochybnost, že stál strajk celkem kol 25 milionů dolarů.

V jednom ohledu byl strajk tento pozoruhodným a to tím, že byl úplně prost násilí a krveprolití. Mnohonásobná krvavá vražda, kteráž udála se blíž Hazeltonu v pátek týden, nebyla se strajkem tímto v žádném spojení. Strajk, kterýž tam se udal, a ku hroznému zločinu onomu vedl, byl strajk uhlířů dobývajících tvrdé uhlí, byl to strajk místní a nestál v žádném spojení se strajkem všeobecným.

Nebude snad z místa tuto uvěsti některé číselce úřadní o strajcích, ze zprávy komisaře dělnického, Carroll D. Wrighta, za dobu od r. 1881 do 1894. Výkaz tento jest velice poučným jak pro strajkující, tak pro zaměstnavatele a podává důkazy, že strajky trpí